

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004032

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чжан Хен --

2. Heng Zhang

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 18-12-2025

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 35798

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.31.13

Тема дисертації:

1. Живопис китайських етнічних меншин в Юньнані кінця XX – початку XXI ст.: жанрово-тематичний репертуар і образно-стилістичні особливості

2. Painting of Chinese Ethnic Minorities in Yunnan in the Late Twentieth – Early Twenty-First Centuries: Genre-Thematic Repertoire and Figurative and Stylistic Features

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню школи живопису провінції Юньнань кінця XX – початку XXI ст. Її розвиток засвідчує провідні тенденції у китайському мистецтві цього часу й демонструє унікальність власного шляху. Ця школа відображає головну загально китайську тенденцію синтезу Сходу і Заходу, що проявилася у модернізації традиційних художніх підходів. Розкриття цих питань обумовлює актуальність роботи. Метою дослідження є визначення особливостей становлення, розвитку та художньої трансформації регіональної школи живопису Юньнань упродовж кінця XX – початку XXI ст. на тлі загального контексту образотворчого мистецтва Китаю. Об'єктом дослідження є юньнаньська школи живопису у контексті розвитку китайського мистецтва зазначеного часу. Предметом дослідження є розвиток юньнаньської школи живопису у контексті жанрових, сюжетно-тематичних, та образно-стилістичних особливостей. У дисертації уперше в межах українського сходознавства здійснено історіографічний аналіз китайської, української та

західної наукової літератури щодо формування та розвитку юньнаньської школи живопису; введено до наукового обігу текстові та візуальні джерела; актуалізовано їхній статус та значення у межах визначених мети та завдань; здійснено періодизацію становлення та розвитку юньнаньської школи живопису XX – початку XXI ст.; досліджено та проаналізовано кожен із періодів як компоненти спільного мистецького процесу; досліджені особливості розвитку всіх етапів; визначені специфічні характеристики у живописі «паризького», соцреалістичного та сучасного етапів; проаналізовано палітру жанрів та сюжетно-тематичний репертуар юньнаньської школи живопису; надано мистецтвознавчу характеристику «сильному кольоровому живопису» Юньнань, як ключовому стилістичному напрямку у розвитку школи, удосконалено бачення феномену чжунцай («сильний колір»), як одного з найбільш типових маркерів художньої виразності юньнаньської школи; набуло подальшого розвитку розуміння місця школи живопису Юньнань у контексті розвитку образотворчого мистецтва Китаю 1990-х – 2020-х рр. Робота містить вступ, три розділи, висновки, список літератури, альбом ілюстрацій, список моїх власних публікацій й апробацій. У першому розділі аналізуються спільні та відмінні риси досліджень українських, китайських та європейських науковців, дається характеристика джерельної бази та методів дослідження. Аналіз китайських і західних праць дозволяє чітко ідентифікувати характер впливу західного живопису доби модернізму на процес проявлення «сильного кольорового живопису» Юньнаню як повноцінного регіонального мистецького феномену. У другому розділі увага приділена аналізу формування юньнаньської школи живопису у 1930-х – 1990-х роках. Саме в цей період відбувається становлення базових художніх принципів у розвитку школи. На початковій «паризькій» стадії (перша третина – середина XX ст.) закладаються підвалини академічного живопису, відбувається знайомство китайських митців Юньнаня, таких як Ляо Сіньюе, Лю Цзимін із західноєвропейським модернізмом. Друга стадія пов'язана із викликами «соцреалістичного» мистецтва, які долали такі представники школи як Лінг Лінг, Ван Цзінюань та Чжан Дін. Справжній злет у розвитку школи відбувся наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр., коли її найбільш активні представники Дін Шоуган, Яо Чжунхуа та Юань Юньшень здійснили прорив у напрямку «нового реалізму» та закріпили за юньнаньським осередком першість художнього явища чжунцай: «сильного кольорового живопису». У третьому розділі аналізуються напрямки розвитку та тенденції художньої мови юньнаньського живопису на початку XXI ст. На прикладі двох художніх кейсів, розглядаються характерні риси розвитку школи у рамках моделі «вчитель – учні» (Ден Анке та його учні «молодшого» покоління Чжоу Чансінь і Гао Тань та інші; Ян Цзолін та його учні професійного і аматорського кола Ю Сюньфан, Ян Веньцзюнь, Ян Цзируо та інші). Показано, що у творчості Ден Анке проявляється особливе ставлення до юньнаньського «сильного» кольорового живопису, як до центральної художньої традиції, яка має репрезентативне значення. Окрема увага приділена ролі жанру автентичного юньнаньського пейзажу на прикладі творчості Венг Кейсюня та Чень Лю, а також проаналізована експериментальна творчість Тан Чжиганга, що працює на перетині юньнаньських традицій й контемпорарі арт. Розділ завершується дослідницьким оглядом визначального маркера в художній репрезентації юньнаньського живопису – традиційного костюму. Дисертація завершується змістовними висновками, які узагальнюють результати дослідження та відповідають визначеним позиціям наукової новизни, меті та завданням дисертації.

2. The dissertation is devoted to the study of the Yunnan province school of painting in the late twentieth – early twenty-first centuries. The development of this school of painting testifies to the leading trends in Chinese art of that time and demonstrates the uniqueness of its own path. It reflects the main general Chinese trend of the synthesis of East and West, which manifested itself in the modernization of traditional artistic approaches. The disclosure of these issues determines the relevance of the work. The purpose of the study is to determine the features of the formation, development and artistic transformation of the Yunnan regional school of painting during the late twentieth – early twenty-first centuries against the background of the general context of Chinese fine arts. The object of the study is the Yunnan school of painting in the context of the development of Chinese art within a specified period of time. The subject of the study is the development of the Yunnan school of painting in the context of genre, plot-thematic, and figurative and stylistic features. For the first time within the framework of Ukrainian Oriental studies, the present dissertation provides a historiographical analysis of Chinese, Ukrainian and

Western scholarly literature on the formation and development of the Yunnan school of painting. It introduces textual and visual sources into academic circulation; reassesses their significance in accordance with the stated research objectives, and establishes a periodization of the school's development from the twentieth to the early twenty-first century. Each period is examined as a component of a continuous artistic process, highlighting distinctive features in the "Parisian", Socialist Realism, and contemporary stages. The dissertation analyses the palette of genres and thematic repertoire of the Yunnan school, provides an art-historical characterization of Yunnan "strong colour painting" as a key stylistic direction, refines the understanding of the zhongcai ("strong colour") phenomenon as a defining marker of the school's artistic expressiveness, and clarifies the place of the Yunnan school in the broader context of Chinese fine arts from the 1990s to the 2020s. The dissertation includes an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, an album of illustrations, and a list of the author's own publications and approbations. The first chapter analyzes the common and distinctive features of the research by Ukrainian, Chinese and European scholars, and provides a description of the source base and research methods. The comparison of Chinese and Western studies makes it possible to determine more precisely the nature of the influence of Western modernist painting on the emergence of "strong colour painting" in Yunnan as a distinct regional artistic phenomenon. The second chapter focuses on the formation of the Yunnan school of painting in the 1930s – 1990s, when its main artistic principles in the development of the school were established. At the initial "Parisian" stage (from the early to the mid-twentieth century), the foundations of academic painting were laid, and Chinese artists from Yunnan, such as Liao Xinxue, Liu Ziming became acquainted with Western European modernism. The second stage is associated with the challenges of "socialist realism" art, which artists such as Lin Ling, Wang Jingyuan and Zhang Ding managed to overcome. A true flourishing of the school took place in the late 1980s – early 1990s. The third chapter examines the development trends and evolution of the artistic language of Yunnan painting at the beginning of the twenty-first century. Using two artistic cases as an example, it analyses the "teacher-student" model of continuity – Deng Anke and his students of the "younger" generation Zhou Changxin and Gao Tan and others, as well as Yang Zolin and his students of the professional and amateur circles Yu Xunfang, Yang Wenjun, Yang Jiruo. Deng Anke's work reveals a deep connection with the tradition of Yunnan "strong colour painting". Special attention is given to the genre of authentic Yunnan landscape (e.g., Weng Keixun, Chen Liu, and the experimental work of Tang Zhigang, who merges Yunnan traditions with contemporary art. The chapter also highlights the motif of traditional costume as a defining marker of regional identity. The dissertation concludes with summary of findings that correspond to the stated objectives, highlight the elements of scientific novelty, and confirm the achievement of the research goals.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чжан Х. Характерні особливості школи юньнанського живопису у творчості Ден Анке (ппп) та його учнів «молодшого» покоління // ХУДПРОМ: Український журнал з мистецтва і дизайну. 2024. Т. 26, № 2. С. 92–101.
- Котляр Є., Чжан Х. Формування юньнанської школи живопису в Китаї першої та другої третини ХХ ст.: від «паризького» до «соцреалістичного» мистецтва // Fine Art and Culture Studies. 2025. Т. 2, № 3. С.

98–112.

- Чжан Х. Традиційний костюм народів провінції Юньнань у жанровому та сюжетно-тематичному репертуарі юньнаньської школи живопису // ХУДПРОМ: Український журнал з мистецтва і дизайну. 2025. Т. 27, № 1. С. 167–176.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котляр Євген Олександрович
2. Yevgen O. Kotlyar

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Марина Валентинівна
2. Maryna V. Ponomarenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасов Володимир Володимирович

2. Volodymyr Tarasov

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуліка Вячеслав Вікторович

2. Viacheslav V. Shulika

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1997-7033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнев Андрій Юрійович

2. Andrii Korniev

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколюк Людмила Данилівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколюк Людмила Данилівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна